ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο «ΠΕΡΣΕΥΣ» ΤΟΥ ΜΠΕΝΒΕΝΟΥΤΟ ΤΖΕΛΛΙΝΙ

Τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως ποὺ συνώμοσαν ἐναντίον τοῦ καλλιτέχνου. Πάλη μέχρι θανάτου. Τὰ τεντζερέδια ποὺ μεταμορφώνονται σ' ἕνα θαυμάσιο ἄγαλμα...

Μὲ ὅσα κι' ἂν θέλῃ νὰ ὑποστηρίξῃ ὁ θετικιομός, δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι πολλὲς φορὲς ἐκείνη ἡ ἄγνωστη κυβερνήτρα δύναμη ποὺ λέμε Τύχη ἔπαιξε σπουδαῖο ρόλο στὴν ἐξέλιξη τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ στὴ δημιουργία τῶν μεγάλων ἔργων. Πολλὲς ἀξιόλογες ἐφευρέσεις χρωστοῦνται στὴν Τύχη, σὲ μιὰν ἁπλῆ σύμπτωση!

Ὁ μεγάλος Φλωρεντινὸς χρυσοχόος, ζωγράφος, γλύπτης, χαλκογράφος καὶ συγγραφεὺς ἀκόμη, ὁ Μπενβενοῦτο Τζελλίνι κατὰ τὸ χύσιμο τοῦ Περσέως, τοῦ χαλκίνου ἀγάλματος ποὺ ἔκαμε τρισένδοξο τὸ ὄνομά του, πολεμήθηκε φοβερὰ ἀπὸ τὴν τύχη, ἡ ὁποία ἐξήγειρε ἐναντίον του ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὥστε παρὰ λίγο νὰ χάσῃ τὴν ἴδια του τὴ ζωή.

Ὅταν ὁ μέγας δουξ Κόσμος εἶδε τὸ κερένιο πρόπλασμα τοῦ Περσέως ἄφηκε νὰ ξεχειλίσῃ ὁ ἐνθουσιασμός του, ἀλλὰ καὶ ἡ πίκρα του μαζὶ γιατὶ κατὰ τὴ γνώμη του ἦταν ἀδύνατο τὸ ὑπέροχο ἔργο νὰ χυθῇ σὲ χαλκό. Ὁ Τζελλίνι ὑπεσχέθη νὰ τὸ κάμῃ. Ἔπλασε λοιπὸν πρῶτα-πρῶτα ἕνα πρόπλασμα στὸν πηλὸ καὶ ἀφοῦ τὸ ἔψησε τὸ σκέπασε μ' ἕνα στρῶμα κεριοῦ ποὺ τὸ δούλεψε καὶ τὸ φόρμαρε μὲ τέχνη καὶ προσοχή. Ἐπάνω σ' αὐτὸ ἄπλωσε δεύτερο στρῶμα πηλὸ καὶ ὅλο μαζὶ τὸβαλε νὰ ξαναψηθῇ ὥστε νὰ λυώσῃ τὸ κερὶ ἀφήνοντας θέση στὸ μεταλλικὸ ρευστὸ ποὺ θὰ χύνονταν ἀνάμεσα στὰ δυὸ πήλινα προπλάσματα. Τὸ καλοῦπι σὐτὸ ἐτοποθετήθη μέσα σ' ἕνα λάκκο κάτω ἀπὸ τὸ καμίνι ἀπ' ὅπου μὲ σωλῆνες τὸ μεταλλικὸ ρευστὸ θὰ ἔτρεχε μέσα στὴ μήτρα. Ὅλα ἑτοιμάστηκαν καὶ ἔβαλαν φωτιά.

Τὰ ξύλα ὅμως εἶχαν ρετσίνι καὶ σήκωσαν μιὰ τέτοια φλόγα ποὺ ἐκάη ἡ στέγη τοῦ ἐργαστηρίου! Συγχρόνως ἐξερράγη καταιγὶς καὶ βροχὴ ραγδαία ἄρχισε νὰ πέφτῃ, τόσο δυνατὴ ποὺ ἐμπόδιζε τὴ θέρμανση τοῦ καμινιοῦ καὶ τὸ λυώσιμο τοῦ μετάλλου. Ὧρες ὁλόκληρες ἀγωνίζονταν ὁ Τζελλίνι ρίχνοντας ξῦλα καὶ προσπαθῶντας κάτου ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ τὸν ἄνεμο νὰ δυναμώσῃ τὴ φωτιά. Ἐπάλεψε, ἐπάλεψε, ὡς ποὺ πειὰ ἔπεσε ἐξαντλημένος σὲ σημεῖο νὰ πεθάνῃ. Τὸν ἀποτράβηξαν στὴν καμαρά του καὶ ἐξακολουθοῦσαν τὴ δουλειὰ οἱ ἐργάτες. Ξαφνικὰ ὅμως ἄκουσε σὲ μιὰ στιγμὴ κάποιον ἀπέξω ποὺ φώναξε:

— Ἄχ! πάει τὸ ἔργο τοῦ δυστυχισμένου τοῦ Μπενβενοῦτο!

Σὰν ἄκουσε τὴν κραυγὴ αὐτὴ ὁ Τζελλίνι, παρὰ τὴν ἐλεεινὴ κατάσταση ποὺ βρισκότανε—μόλις κατόρθωνε ν' ἀνασαίνῃ—ἔννοιωσε νὰ γιγαντώνεται ἐνός του μιὰ τέτοια ἀντίδραση ὥστε τὰ νεῦρα του ἀτσαλώθηκαν ἀπὸ μιὰ τόσο ἀλλόκοτη δύναμη ποὺ ἐτινάχτη ἀπάνω κ' ἔτρεξε τρελλὸς πρὸς τὸ ἐργαστῆρι. Ἐκεῖ εἶδε τὸ μέταλλο νὰ παγώνῃ καὶ νὰ σταματᾷ. Δανείζεται ἀμέσως ἀπὸ κάποιο γείτονά του ξῦλα καὶ ξαναζωντανεύει τὴ φωτιά. Μὰ ἡ βροχὴ καὶ ὁ ἀγέρας ἐξακολουθοῦν νὰ μανιάζουν ὁλόγυρα κι' ἀπὸ πάνω του πειὸ λυσσασμένα. Χωμένος κάτω ἀπὸ κάποιο τραπέζι ὁ καλλιτέχνης βάζει-βάζει διαρκῶς ξύλα στὴ φωτιὰ καὶ κοιμᾶται χαλκὸ στὸ καζάνι. Ξαφνικὰ ἕνας ξερὸς τρανταχτερὸς βρόντος ἀκούγεται καὶ μιὰ λάμψη θαμπωτικὴ σὰν ἀστραπὴ ἀποτυφλώνει τοὺς ἐργάτες. Τὸ καμίνι ράγισε καὶ τὸ ρευστὸ μέταλλο τρέχει ἀπ' ὁλόγυρα. Κατόπιν τῆς νέας αὐτῆς συμφορᾶς ἔξαλλος καὶ ἀλλόφρων ὁ Τζελλίνι θυμᾶται τὰ διακόσια χάλκινα σκεύη τῆς κουζίνας του. Τρέχει τ' ἁρπάζει καὶ τὰ ρίχνει ὅλα στὸ καμίνι. Ἡ τελευταία του αὐτὴ προσπάθεια ἔσωσε τὰ πράγματα.

Τὸ μῖγμα τρέχει τώρα πειὰ ἄφθονο καὶ γεμίζει τὸ καλοῦπι. Μετὰ λίγο ὁλόσκητο, ὁλοζώντανο ἔβγαινε μέσα ἀπὸ τὴ φωτιὰ τὸ θαυμάσιο ἄγαλμα τοῦ Περσέως, ποὺ τόσο ἐδόξασε τὸνομα τοῦ Τζελλίνι καὶ τόσους κόπους καὶ λαχτάρες τοῦ ἐκόστισε... Δ.

ἡ δύναμίς του ἦταν τρομακτική. Τὸ ἔδεσαν μ' ἀλυσσίδες εἰς ὁποῖες γάτζωσαν στοὺς τοίχους τοῦ ὑπογείου μὲ γεροὺς σιδερένιους χαλκάδες. Μόνο ἔτσι μπορέσανε νὰ τὸ κάνουνε νὰ ἡσυχάσῃ.

Ἀργότερα ὅταν ὁ λόρδος Μόρρις Νόθερτον πέθανε, ἄφισε στὴ διαθήκη του αὐστηρὴ ἐντολὴ στοὺς κληρονόμους του νὰ μὴ πειράζουνε καθόλου τὸ τέρας, ἀλλὰ νὰ τὸ περιποιοῦνται σὰν ἄνθρωπο, ὅπως ἔκανε αὐτός.

Αὐτὸ κάνανε μὲ τὴ σειρά τους κι' αὐτοί, τὸ ἴδιο ἔκαμε ἀργότερα κι' ὁ πατέρας μου, κι' ἔτσι ἤμουνα κι' ἐγὼ τώρα ὑποχρεωμένος νὰ ἔχω τὸ τέρας αὐτὸ στὸ σπίτι μου καὶ νὰ τὸ ταΐζω, νὰ τὸ περιποιοῦμαι, καὶ νὰ τὸ προσέχω. Δὲν πέθαινε, φίλε μου! Εἶχε τώρα ἡλικία διακοσίων πενήντα ἐτῶν! Δὲν ἐγνοοῦσε νὰ πεθάνῃ! Καταλαβαίνεις; Ἂν τῶξερε αὐτὸ ὁ προπάππος μου, εἶμαι βέβαιος πὼς δὲ θὰ τἄφινε νὰ ζήσῃ. Ἦταν θαυμάσια στὴν ὑγεία του, κι' οὔτε φαινότανε πὼς εἶχε καθόλου γεράσει. Καὶ ποιὸς ξέρει πὼς κατάφερε ἀπόψε κι' ἔσπασε τὶς ἀλυσσίδες του κι' ἀνέβηκε κατὰ κακή του τύχη ἀπάνω στὴ κάμαρά του. Ἦταν φαίνεται γραφτό του νὰ θανατωθῇ ἀπὸ σένα. Ἂς εἶνε ὅμως... Καλύτερα πούγινε ἔτσι. Μ' ἐγλύτωσες ἀπὸ ἕνα μεγάλο κίνδυνο καὶ μένα καὶ τὰ παιδιά μου καὶ τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν μου ἴσως...

Giles Padderton

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Οἱ τρεῖς γιατροί

Ὅταν ἐγνώσθη ὅτι ὁ διάσημος γιατρὸς Ντιμουλὲν εἶταν ἑτοιμοθάνατος, πολλοὶ συνάδελφοί του τρέξαν νὰ τὸν ἐπισκεφτοῦν γιὰ νὰ τοῦ ἐκφράσουν τὴ λύπη τους καὶ τὴ συμπάθειά τους.

— Κύριοι, τοὺς εἶπε τότε κεῖνος, μὴν κάμενε ἔτσι· ἀφίνω πίσω μου τρεῖς μεγάλους γιατρούς.

Κι' ἐπειδή, ὁ καθένας ἀπ' τοὺς ἐπισκέπτας νομίζοντας πὼς ἐπρόκειτο γιὰ τὸν ἑαυτό του ζητοῦσε νὰ μάθῃ τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν αὐτῶν γιατρῶν, ὁ σοφὸς Ντιμουλὲν ἀπήντησε:

— Τὸ νερό, τὴν ἄσκηση τοῦ σώματος καὶ τὴν δίαιτα!

***

Μιὰ παιδικὴ ἀπορία

Ὁ περίφημος ἱστορικὸς καὶ πολιτικὸς Γκιζώ, συνήθιζε νὰ διασκεδάζῃ διηγούμενος διάφορα ἱστορικὰ γεγονότα στὰ ἐγγονάκια του. Μιὰ μέρα εἶχε πάρει ὡς θέμα τὴν ἱστορία τῆς Ἀγγλίας καὶ διηγεῖτο τὸ περίεργο ἐκεῖνο γεγονὸς ἀπ' τὴν βιογραφία τοῦ Ἐρρίκου Α' ποὺ σὰν ἔχασε τὸ γυιό του δὲ γέλασε πιὰ καμιὰ φορὰ στὴ ζωή του, ὡς τὸ θάνατό του.

Ἕνας ἀπ' τοὺς μικροὺς ποὺ ἄκουγαν μὲ προσοχή, φάνηκε νὰ δυσπιστῇ στὰ λόγια τοῦ παπποῦ του. Κι' ὅταν τὸν ρώτησεν αὐτὸς ποιὸς εἶταν ὁ λόγος τῆς δυσπιστιας του, ἀπήντησε μ' ἀφέλεια:

— Καλά, καὶ τί ἔκανε ὅταν τὸν γαργαλοῦσαν;

***

Ἡ θεραπεία τῆς ἀρθρίτιδος

Ἕνας ἄγγλος ἱερεὺς ἔπασχε κάποτε ἀπὸ ἐλαφρὰν ἀρθρίτιδα.

— Τί πρέπει νὰ κάνω; ρώτησε τὸν γιατρό του.

— Νὰ πίνῃς κάθε μέρα ἀπὸ ἕνα ποτῆρι *ποντς* μὲ *ροῦμι*.

— Αὐτὸ δὲ γίνεται!

— Γιατί;

— Κατεδίκασα ὅλα τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ μιλῶντας στὴν ἐκκλησία, πρὸς τοὺς πιστούς. Ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει αὐτό. Τί θὰ πῇ ἡ ὑπηρέτριά μου ὅταν τῆς παραγγείλω νὰ κάνῃ πούντς;

— Ζήτησέ της λίγο ζεστὸ νερὸ καὶ κάνε τὸ μόνος σου.

— Δὲν θὰ καταλάβῃ τίποτε;

— Πές της πῶς τὸ θέλεις γιὰ ξούρισμα.

Περνοῦν μερικὲς μέρες. Ὁ γιατρὸς ἔτυχε νὰ περνάῃ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἱερέως καὶ θεώρησε καθῆκον του νὰ ρωτήσῃ νέα γιὰ τὴν ὑγεία του. Βλέπει ὅμως τὴν ὑπηρέτρια νἄνε χλωμή, μελαγχολική, καταβεβλημένη.

— Τί κάνει ὁ ἀφέντης σου; τὴν ρωτᾶ ἀνήστχα.

— Δὲν εἶνε καλά, γιατρέ μου.

— Πῶς; Τί ἔχει;

— Τὸ μυαλο του φαίνεται εἶνε πειραγμένο.

— Τὸ μυαλό του; Πῶς;

— Πέντε φορὲς τὴν ἡμέρα... ξουρίζεται!...

***

Ἱεροκῆρυξ..

Κάποιος ἱεροκῆρυξ κηρύττων τὸ εὐαγγέλιο τῆς Σαμαρίτιδος τέλειωνε τὴν διδαχή του μὲ τὰ ἀκόλουθα λόγια:

— Μὴν ἐκπλήττεσθε, ἀδελφοί μου, ποὺ τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο εἶνε τόσο ἐκτεταμένο. Νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν σας πὼς... γυνὴ ὁμιλεῖ!...

***

Ἡ διαθήκη τοῦ Καραϊσκάκη

Ἀπὸ τὴν περίφημη διαθήκη τοῦ Καραϊσκάκη δημοσιεύουμε τὸ κάτωθι χαρακτηριστικὸν ἀπόσπασμα:

«Σαραντατέσσαρες χιλιάδες γρόσια θὰ βρεθοῦν στὸ κεμέρι τοῦ Μήτρου Ἀγραφιώτη. Ἀπὸ αὐτὰ αἱ τριάντα χιλιάδες νὰ δοθοῦν εἰς ταῖς τσούπαις μου· νὰ τὰς περιλέβουν οἱ δύο Μήτριδες τοῦ Σκυλοδήμου καὶ Ἀγραφιώτη. Δυο χιλιάδες νὰ πάρῃ ὁ ἕνας Μῆτρος καὶ δύο ὁ ἄλλος, ὅπου μὲ ἐδούλευαν. Χίλια νὰ πάρουν ἐκεῖνοι ὅπου θὰ μὲ θάψουν. Δύο χιλιάδες ἔχει ὁ γραμματικός, τέσσαρες χιλιάδες γρόσια νὰ δοθοῦν τῆς Μαργκὼς (Μαργκὼ ἦταν ἡ κοπέλλα ποὺ παρακολούθησε τὸν Καραϊσκάκη ντυμένη ἀντρίκια σ' ὅλες του τὶς ἐκστρατεῖες). Τὰ ἄλλα νὰ μοιρασθοῦν γιὰ τὴν ψυχή μου. Αὐτὰ ὁποῦ ἔχω εἰς τὴν σακκούλα μου νὰ τὰ λάβουν οἱ γραμματικοὶ καὶ τζαουσάδες μου.

22 Ἀπριλίου *Καραϊσκάκης*

Υ. Γ. Τὸ τουφέκι καὶ τὰ ἄτια μου νὰ δοθοῦν τῶν παιδιῶν μου. Ἐξ χιλιάδες γρόσια μοῦ θέλει ὁ Νοταρᾶς Ἰωάννης· δεκαπέντε χιλιάδες γρόσια ἔχει ὁ Μῆτρος τοῦ Σκυλοδήμου διὰ τὸν Νασονίκα καὶ λοιπούς, Δαγγῆ καὶ ἄλλους ἀξιωματικούς».

Τὸ πρωτότυπον τῆς διαθήκης αὐτῆς βρίσκεται στὴ βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς. Τὸ ἐχάρισεν ὁ ἱστορικὸς Κ. Παπαρρηγόπουλος.